

Täze mediýa: Göze görünmeýän esgerler

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Täze mediýa: Göze görünmeýän esgerler TÄZE MEDIÝA: GÖZE GÖRÜNMEÝÄN ESGERLER

Hemmämiz dymmaly we öň hiç ýerde görmedik esgerlerimize telpek goýmaly.

Fotosurat: Hosam Salem / «Al Jazeera»

Dünýä jemgyýetçiliginiň palestinalylaryň we palestin dawasynyň peýdasyna özgerýändigini hem-de uly güýçleriň liderleriniň üstünde basyş etmäge başlandygy baradaky aýdylýanlara goşulýaryn. Emma bärde «Hamasyň» ýolbaşçylarynyň kabul etmeýän zady bar – olam palestin halkynyň dawasyna dahylly bu täze garaýyşda we nukdaýnazarda «Hamasyň» jinnek ýalam paýynyň ýoklugydyr. Gaýtam tersine, munda Netanýahunyň we onuň

hökümetiniň wagşyýanalygynyň paýy bar.

Dünýä jemgyýetçiligindäki üýtgeşme 7-nji oktýabrdan soň däl-de, 27-nji oktýabrdan, ýagny Gazäniň okkupirlenmeginden we ysraýyl goşunynyň amala aşyran gandöküşliginden soň başlady. Aradan geçen onlarça ýylyň dowamynda Ysraýyly goldaýan, emma tötänden diňe Ysraýyly däl, Ysraýylyň günbatarly ýaranlaryny-da şok edip taşlajak ýagdaýda başga ugra gönügen günbatar halklarynyň bu pozisiýasyndaky dramatiki üýtgeşmäni hiç kimse görmezlige salyp bilmez.

Ysraýyl we onuň ýaranlary özlerini palestin halkyna berilýän bu hakyky ýardam siliniň önünde durup bilmejek ýagdaýda gördüler.

Ýokary okuw jaýlarynda, metbugat ýygnaýşyklarynda, köçelerde, her meýdanda Azat Palestina üçin ýazgylý bannerleri göterýän we okkupasiýanyň soňlanmagyny talap edýän müňlerçe adam bar.

Hiç kimse bu öwrülişikde «Hamasyň» paýy bardyr öýtmesin. Tersine, mesele «Hamasyň» 7-nji oktýabrda formulirlän sahnasy bilen çäklenip galan bolsady, palestinalylara garşy global halkara nägilelik dörärdi. Emma Allatagala ekstremistik ysraýyl hökümetiniň akmaklygynyň sahnada agalyk sürmegini isledi we zalymlaryň wagşyýanalygyny bütin dünýäniň gözüne görkezip goýdy.

Hamana, bialaç we ejir çekýän «ysraýylly gurban» toslamasyny ýalana çykardy we ýagdaýlarynyň düýbünden başga hilidigini görkezdi.

Açarlary Günbatarly güýçleriň elinde bolan, onlarça ýyllap we nesiller boýy hakykatlaryň akymyna böwet bolýan ähli tradision päsgelçiliklere we barýerlere garamazdan, hakykatlar daşaryk syzdy.

Bärde sorag şu:

Bu onlarça ýyl bäre Ysraýyly gorap gelyän ýumşak güýçleri ýeňme abraýy kime nesip etdi?

Hakykatlar nädip bir demde orta çykyp, Günbatar jemgyýetçiligini şekillendirýän ýumşak güýçleriň ähli päsgelçiliklerini aşdy we bu gezek nädip hakykatlaryň önüne bent basyp bilmediler?

Mediýanyň aýagaladygyna hödürleýän trafaret «ysraýylly gurban

we palestinaly (terrorçy)» fotokartinasynyň üýtgemeginde kimiň paýy bar?

Elbetde, arap mediýasynyň paýy ýok. «Hamasyň» we onuň baş goşan howp-hatarlarynyň asla-da paýy ýok. Munda paýy barlar üstünde telekanallaryň logolarynyň bolan mikrofonlaryny götermeýän adamlardyr.

Ýüzleri tanyş uruş korrespondentleriniňem, urşujylaryňam, eline ýarag alanlaryňam munda paýy ýok.

Eýse asyl paý eýeleri we absolýut gahrymanlar kim?

Mediýanyň tanamaýan adamlary...

Telefonlary bilen dowzahyň içinden göni efire çykyp bilenler. Dünýäniň bolýan partlamalary şol pursatda görmegini, jesetleriň pytrap ýatan ýerinden nädip çykarylýandygyny, jeset bölekleriniň nädip çöplenýändigini we haltalara gapgarylýandygyny görmekleri üçin birinji elden ýaýlyma çykýan ýaş oglanlar, gyzlar, çagalar. Çagalar aglap, aýallar dady-perýat edip, hassahanalar bombalanyp durka göni efirden gepleşik berip bilenler.

Bularyň barsy göni efirde bolup geçdi, bombalar atyldy we ölümiň ysy köpüsiniň adynam bilmeýän adamlarymyzyň telefonlarynyň Gazadan beren janly sahnalaryny açyp, telefonlaryndan tomaşa eden hemmeleriň gözüne dürtüldi.

Has soňra ýaýlyma berlen we ekranda iki penjiräniň görülen wideolarynda Günbataryň aljyraňňylygyna şaýat bolduk.

Bularyň birinjisinde ölüm sahnalary, ikinjisinde bolsa bigünä adamlaryň ölümüne nebsi agyryp aglaýan günbatarlylar bardy.

Hakykaty dokumental filmlere düşürenler biziň hekaýamyzyň baş gahrymanlarydy.

Ýagny, ysraýyl goşunynyň hakyky wagşyýanalgyny bütün dünýäniň dykgatyna ýetirenler zamanamyzyň hakyky ýyldyzlarydyr. Palestin halkynyň bular ýaly güýçli we täsirli goldaw almagyny üpjün eden ýaşlar, haýyr-sahawat guramalarynyň işgärleri we çagalardyr.

Bu üýtgeşme tanymal aktýorlardan sportsmenlere we millionlarça adamyň yzarlaýan wirtual hasap eýelerine çenli birnäçe täsirli adamu bu kerwene goşulmaga mejbur etdi.

Bu kerwene goşulmaýanlary halklar sistematiki däl ýagdaýda

boýkot etdiler.

Palestin halkynyň dawasy nädip beýle güýç gazandy?

Hemmämiz dymmaly we öň hiç ýerde görmedik esgerlerimize telpek goýmaly.

Bi geljegiň arap mediýasydyr.

Tanymal şahsyň, belli bir wideokameranyň ýa-da logonyň ýerine, kimdigi belli däl adamlar tarapyndan göni efirde berilen wideogörnüşler bilen ýüzbe-ýüz bolýarys we bularyň bir bölegini hut ýazgy edýäniň özi Hakyň rahmetine gowuşmazynyň öňüsrasynda efirde goýberýär.

Bütün bularyň barsy bir ýandan-a Netanyahunyň we onuň ekstremistik hökümetiniň wagşyýanalygy, beýleki bir ýandanam hadysalary dykgatymyza ýetiren atsyz-sorsyz gahrymanlar arkaly amala aşdy.

Dünýä ysraýyl basybalyjylygynyň hakyky ýüzüni şýdip gördi. Şonuň üçinem « Hamas » geplemesin we glpbal goldawdan özüne paý çykarjak bolmasyn.

Sewsen ŞAIR.

Ýekşenbe, 23.06.2024 ý. Publisistika